

Waarom trek ik me dit zo aan? Is dan echt alles voor niets geweest? Komen we dan nooit van die vooroordelen af? Denkt iedereen dat bosbouw vroeger alleen over houtproductie ging? Of valt het nog wel mee en ben ik gewoon een beetje overgevoelig? Maar het is een feit dat het in het leven gebruikelijk is dat je van de ene naar de andere crisis strompelt en dat het alleen tussendoor soms een beetje meevalt. Dit valt mij niet mee.

U vraagt zich inmiddels af, 'Wat is er in hemelsnaam met hem aan de hand? We kennen hem toch als iemand met een opgeruimd karakter. Dit is niet normaal.'

Inderdaad. Ik zal het u zeggen. De zaak is deze. In het laatste nummer van het Boomblad (Jaargang 13, nummer 2), het huisorgaan van Alterra, voorheen IBN-DLO, en daar voorheen De Dorschkamp, staat dat bosbeheer voorheen vooral gericht was op houtproductie.

Het is het begin van een artikel over een interessant onderzoek dat door Gert-Jan Nabuurs is uitgevoerd waarin eerst uitgelegd wordt dat het goed gaat met het Europese bos, dat er steeds meer bos is en dat de voor oogst beschikbare hoeveelheid nog steeds toeneemt. Dat wil ik wel geloven. Verder wordt erin be-

Wanhoop

toogd dat het bos in de komende vijftig tot zeventig jaar sterk van aard zal veranderen en ook daar heb ik geen moeite mee. Ondanks dat voorziet de studie dat er een flink houttekort zal ontstaan vanaf 2050 doordat we steeds meer hout blijven consumeren. Hoewel ik dat al heel lang hoor en er totnutoe niet veel van heb gemerkt wil dat niet zeggen dat het niet zo is. We zullen zien. Maar dat bosbeheer vroeger vooral op houtproductie gericht was, dat stoort mij. Het is niet zo en Nabuurs had dit niet mogen laten passeren. Ik neem tenminste aan dat hij het artikel te zien heeft gekregen voor de publicatie.

Kijk, dat sommige stadgers, die biologie hebben gestudeerd, dit soort dingen verkondigen is weliswaar niet goed te praten maar is een 'fact of life'. Voor hen is bosbouw ongeveer gelijk aan roofbouw en dat praat je ze nooit uit hun hoofd want het is een ideologie geworden. Hoe boosaardig het verder ook is. Maar we hoeven ze niet na te praten. Bosbouw gaat in de eerste plaats over het hebben van goed, definiëert. Bij professor Hellinga leerde ik al dat bosbouw is gedefinieerd als de duurzame instandhouding van het bos ten behoeve van de mens. Die laatste toevoeging heeft me altijd erg aangesproken omdat het wezenlijk in tegenstelling is met het beheren, beschermen van de natuur tegen de mens. Maar dit terzijde. Toen al, lang voordat het woord in de mode kwam, leerde ik het gebruik van de term duurzaamheid. Ook multifunctionaliteit van het bos was een volstrekt normaal en in vakkringen in ieder geval ingeburgerd begrip.

Bij mijn eerste bezoek aan Hongarije leerde ik dat vanaf het moment dat in centraal Europa, ergens in het zuiden van wat nu Slowakije is, voor het eerst ter wereld, wetenschappelijke bosbouw werd bedreven dit juist was om roofbouw te voorkomen. De houtvester van het Franse Staatsbosbeheer bij wie ik in mijn praktijk vervulde gaf ook als eerste doelstelling van het beheer: Avoir de la bonne fort.

Een ander vooroordeel dat ik mij herinner was dat men de bosbouw verweet de bossen in de IJsselmeerpolders te hebben aangelegd met het doel om hout te produceren. Hoe vaak heb ik niet moeten uitleggen dat die bossen in de eerste plaats experimenten in de bosbouw waren. Niemand wist hoe je een bos aanlegt op voormalige zeebodden.

Wat doen we hieraan? Ik weet het niet. Niet opgeven in ieder geval. Blijven vertellen hoe de zaak wel in elkaar steekt. Bij deze. In woede en wanhoop geschreven.